

REGULÆ SANCTIMONIALIUM FONTIS EBRALDI.

(Michael COSNIER, *Exordium Fontis Ebraldi*. Flexiæ 1641, 4°, p. 201.)

Hæc sunt capitula regularia magistri nostri domini Roberti de Arbrisello, Petronillæ primæ abbatissæ et nobis sanctimonialibus Ecclesiæ Fontis Ebraldi, et aliarum cellarum eidem Ecclesiæ pertinentium, data ab ipso ad custodiam religionis et disciplinæ, dum viveret.

De habitu decenti sive modestia corporis

I. Ut claustrales sanctimoniales omni tempore silentium teneant, exceptis illis quæ exteriora procurant, quæ tamen leviter non in clamosa voce, et necessaria verba loquantur.

II. Ut quælibet signa non faciant nisi necessaria.

III. Ut honestatem et gravitatem claustralem, in quantum poterunt intus et extra custodiant.

IV. Ut omnes insimul eant ad ecclesiam, et insimul redeant, nulla earum aliquam ob causam [in ecclesia remanente.

De vestimentis sive exteriori cultu.

V. Ut nunquam habeant vela nisi linea.

VI. Ut gimpæ albæ earum nunquam appareant, velis eas operientibus.

VII. Ut capillos non nutriant suos.

VIII. Ut nunquam habeant tunicas et mantellos nisi de vilioribus pannis illius terræ, nativi coloris et intonsis, ad modum pedis et non ultra.

IX. Ut manicæ tunicarum habeant latitudinis duos pedes, et longitudinem usque ad genua.

X. Ut nunquam habeant pelles, sive pellicias, vel coopertoria in lectis nisi agnina.

XI. Ut manicas pelliciarum faciant strictas, habeantque longitudinem ad summitatem digitorum, et dimidii pedis latitudinem pugno.

XII. Ut non habeant vestimenta simbriata, neque in dorso neque in lecto, præter belamiam, sed incisa consuuntur, ut tunicæ et chlamides et cætera omnia.

XIII. Ut nunquam habeant superpelliceas nisi (1) albas.

XIV. Ut nunquam habeant zonas ad cingendum nisi laneas.

XV. Ut nunquam induant gantos.

XVI. Ut nunquam sinant crescere capillos suos, sed tribus vicibus in anno radent illos novacula, sive forcipibus tundant per totum usque ad testam.

(1) Quidam tollunt *nisi*.

De itinere faciendo extra claustrum.

XVII. Ut abbatissa aut priorissa non ducat secum in equitando quamlibet de nutritiis, vel juvenibus claustralibus.

XVIII. Ut nulla equitet sine duobus religiosis, et uno sæculari; et ad minus uno religioso, et uno sæculari.

XIX. Ut nulla loquatur in itinere nisi abbatissa, aut priorissa, donec perveniant ad hospitium.

De coquina.

XX. Ut ipsæmet sanctimoniales faciant coquinam.

De librorum dispositione.

XXI. Ut nulla earum præsumat extra libros Ecclesiæ alicui tradere, aut alios a foris suscipere sine licentia abbatissæ.

De introductione in claustrum

XXII. Ut nulla præsumat, nec decana, nec priorissa, aliquem ad religionem suscipere sine præsentia abbatissæ.

De clausura et occultatione monialium.

XXIII. Ut scholares et magistræ earum semper habeant custodem unam de senioribus conversis.

XXIV. Ut nulla sanctimonialium ostendatur foris alicui nisi jussu abbatissæ: cum de aliqua hoc præceperit abbatissa, priorissa, sive celeraria custodiat illam.

XXV. Ut se de pace nunquam osculentur, sed marmor eis traditum per fenestram ab omnibus osculetur secretana illud administrante.

XXVI. Ut ad nulla opera facienda foras exeant de claustro.

XXVII. Ut sanctimoniales aliarum ecclesiarum non ingrediantur conventum earum, nisi abbatissa illas introduxerit, vel cui impositum est ab abbatissa.

XXVIII. Ut nulli liceat ingredi claustrum, sive

capitulum, sive reliquas officinas sine præsentia abbatissæ.

De clausura monialium.

XXIX. Si vero aliquis dives homo aut peregrinus Christianus claustrum earum, absente abbatissa, videre cupierit; sanctimonialia abscondentur; et omnia necessaria custodiantur; et tunc fores ecclesiæ aperiuntur; et sic a majori priorissa sive celeraria et duobus vel tribus fratribus deforis intus illi homines introducentur; et claustrum, et capitulum, et monasterium et refectorium illis ostendatur.

XXX. Ut ostium ad altare a foris nunquam aperiatur nisi a celeraria; et nulla ingrediatur in chorum altaris sola, nec celeraria nec alia aliqua.

De officio celebrando et clausura.

XXXI. Ut in ecclesiis earum nunquam vigiliæ fiant a sæcularibus.

XXXII. Ut dormitorium earum semper in die una conversa custodiat, et duæ in nocte, vel quatuor: ante nocturnos una, et alia post usque ad diem, et hæc cum candela.

XXXIII. Ut sacerdote ad celebrandum missam veniente, nunquam aperiatur ostium chori monialium, nisi solummodo ad communicandum, et cum communicaverit, abbatissa, vel decana, sive celeraria ibi semper custodiat.

XXXIV. Ut etiam cum presbytero et levita unus de clericis ad eas communicandas remaneat.

XXXV. Ut matutinali missa finita, aqua benedicatur, et benedicta sacerdos egrediatur, et celeraria et secretaria ad firmandum ostium post eum: videantque celeraria et secretaria, ne ulli sacerdotes chorum ulla hora diei et noctis soli ingrediantur.

De officio ecclesiæ celebrando.

XXXVI. Ut presbyter vel diaconus nunquam ad matutinas legat eis evangelium, præter *Liber generationis* in Natali Domini et in Epiphania Domini, *Factum est.*

XXXVII. Ut in Purificatione S. Mariæ presbyter

A post missam matutinalem cereos et candelas benedicat, et benedictis recedat.

XXXVIII. Ut in Ramis Palmarum post missam matutinalem rami et flores benedicantur, et evangelium, *Cum appropinquasset*, a sacerdote dicatur. Ipsæ postea solæ sine presbyteris et clericis faciant processionem per claustrum, et adorent crucem.

XXXIX. Ut in Parasceve cum presbyteris et clericis cantent *Popule meus*, et *Agios* sine eis, ita ut illæ nunquam eis respondeant.

XL. Ut infirmæ nunquam inungantur, aut communicentur, nisi in ecclesia.

De ritibus ecclesiasticis.

XLI. Ut defunctis, sorores eis faciant obsequium, presbyteris tantummodo collectas ad altare dicentibus; facto autem obsequio egrediantur sorores in claustrum, et celeraria sit parata, cum una de senioribus ad ostium sacerdotibus et fratribus aperiendum. Tunc sacerdotes et fratres deferant corpus ad tumulum, illis in claustro remanentibus, et nunquam ad sepulturam defunctæ euntibus.

XLII. Ut nullum scienter excommunicatum in cœmeterio suo recipiant.

XLIII. Ut major priorissa recipiatur ubique et in ecclesiis Fontis Ebraldi, et in omnibus cellis ejusdem Ecclesiæ, et obediatur ei, habeatque potestatem post abbatissam de negotiis ecclesiæ agendis.

XLIV. Ut defuncta abbatissa in status sui dignitate permaneat et plenariam potestatem habeat regendi ecclesiam, donec alia substituatur abbatissa de conversis sororibus; prout magister noster Robertus constituit et hoc cum oratione et jejunio.

Statutum abbatissæ.

Statuit etiam abbatissa ut in manum priorissæ majoris veniant decimæ denariorum et argenti, et pullorum, equarum, et vitulorum, et equorum, qui dabuntur ecclesiæ, ut ipsa ex hujusmodi donis faciat pitantias in refectorio in septimana, non in Dominicis nec in festis diebus.

PRÆCEPTA RECTE VIVENDI.

(COSNIER, *ibid.* p. 208.)

Hæc præcepta recte vivendi et obediendi Deo et B. Mariæ, et serviendi sanctimonialibus Fontis Ebraldi, dedit magister Robertus presbyteris, clericis, laicis qui ejus doctrinam, habitum sanctæ conversationis susceperint; qui spontanea voluntate sua et gratuita dilectione promiserint se sanctimonialibus sub vinculo obedientiæ, usque ad mortem servituros: et cum debitæ subjectionis reverentia. Hanc autem subjectionem non tantum loco Fontis Ebraldi fecerint, sed etiam omnibus cellis loco illi pertinentibus; quibus devotis hæc præcepta dedit in sequenti posita.

De officio.

I. Ut canonicum celebrent officium

De paupertate in victu.

H. Ut claustralem et communem vitam sine pro-

D prio teneant, contenti his quæ sibi a sanctimonialibus collata fuerint.

III. Ut regulares disciplinas teneant silentio.

De vestibus.

IV. Ut non habeant mantellos, nec camisias nigras.